

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачево
2024**

Загалом сам твір «Життя триває» – це легкий роман, де описані події, які сталися насправді, а також історії, які занурюють читача у «світ прекрасних і добрих людей». За словами самої авторки: «Ця книга бадьорить!».

Збірка «Чаламада» – має назву автентичної закарпатської страви, в якій поєднано багато різних інгредієнтів. Сама книга написана у формі оповідань, де є гумор, сатира, спогади, сумні та кумедні життєві історії.

Читачі, які були присутні на цій зустрічі, відмітили, що чекають таких творів в такий надзвичайно складний воєнний час, коли усі потребують підтримки одне одного.

Отже, публічний простір дає можливість акумулювати в собі різні види діяльності, поєднувати реальне і віртуальне, фізичне та інтелектуальне, стабільність і спонтанність, комунікативні аспекти і усамітнення. У цьому контексті публічна бібліотека розглядається як основний елемент бібліотечної системи, культурно-освітній заклад, що об'єднує мережу загальнодоступних бібліотек країни, які надають широкий спектр послуг для різної категорії користувачів. Публічні бібліотеки серед перших включилися в трансформацію інформаційного середовища та почали розробляти нові технології бібліотечно-інформаційного обслуговування, наголошує Т. Сидоренко [2, с. 90].

Цілком погоджуємося з думкою працівників центральної бібліотеки імені Олександра Духновича, що книга сама по собі, якого б змісту і оформлення вона не була, не може виконати свою головну функцію доти, поки вона не буде спожитою, прочитаною людиною. Вона набуває свого соціокультурного буття лише в процесі її читання, ознайомлення з її текстовим змістом. Процес взаємодії між книгою і читачем, споживання друкованих матеріалів та інших аспектів читацької діяльності є однією з основних проблем соціології читання.

Список використаних джерел

1. Кузьменко О. Сучасні тенденції розвитку бібліотек як соціокультурних центрів // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матер. III Міжнар. наук. конф., 14–16 трав. 2020 р. Київ, 2020. С. 28–30.
2. Сидоренко Т. Перспективні напрями розвитку культурно-просвітницької діяльності публічних бібліотек // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2017. № 1. С. 88–92.

УДК 021.2:021.4:004.738.5(043.2)

**Марк БУЗАШІ,
Олена ВЕРЕМЧУК**
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

БІБЛІОТЕКА ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІЙ ЦЕНТР

У сучасну цифрову епоху роль бібліотек у суспільстві виходить далеко за рамки традиційного розуміння її як сховища для зберігання книг та місця для читання, надання доступу до інформаційних ресурсів.

В усьому світі бібліотечно-інформаційна сфера останнім часом розвивається під впливом впровадження нових інформаційних технологій. Використання вільного доступу до мережі Інтернет значно розширило та

оновило спектр бібліотечних послуг. Відповідно до бібліотеки висуваються підвищені вимоги до змісту та якості надання послуг.

Величезний потенціал бібліотеки України мають у сфері освітніх можливостей, про що свідчать результати наукових праць (К. Бережна, В. Бондаренко, О. Бруй, О. Воскобойникова-Гузева, Ю. Горбань, В. Горовий, Т. Добко, О. Ісаєнко, Н. Каліберда, К. Лобузїна, О. Онищенко та ін.). Зокрема, основною метою публічних бібліотек є забезпечення ресурсами та послугами окремих користувачів і груп населення для навчання, розвитку особистості в тому числі відпочинку та дозвілля. Сучасні публічні бібліотеки організовують тренінги та заняття з інформаційної грамотності, української та іноземної мов. Все більше у своїй щоденній роботі книгозбірні використовують нові форми обслуговування користувачів. Впровадження інформаційних та Інтернет-технологій уможливило опанування віртуального комунікаційного середовища та долучення користувачів до системи інформаційних продуктів та послуг, а створення оцифрованих версій документів створює умови для дистанційного ознайомлення з фондами бібліотек.

Сьогодні головна увага бібліотек спрямована на популяризацію книги, повернення цікавості громадян до читання та привернення уваги до самого закладу. В цьому напрямку бібліотекарями впроваджуються такі активні форми роботи, як: віртуальні книжкові екскурсії, книжкові слайд-вечори, літературні веб-музеї, бібліотечні лабіринти, віртуальні подорожі книгами України, буккросинг, бібліомікс, бібліофреш, флешбук, бібліотечний флешмоб тощо [1].

Разом із тим, вже понад 30 років українські бібліотеки пропонують усім, хто потребує, навчання комп'ютерної грамотності, доступ до інтернету, оволодіння інформаційними технологіями. У більшості публічних бібліотек діють Пункти доступу громадян до офіційної інформації, де бібліотекарі навчають та допомагають мешканцям громад користуватися сайтами та послугами державних інституцій.

Українські бібліотеки активно працюють у межах програмі «Дія. Цифрова освіта». Зокрема, у 2020 році було започатковано Мережу хабів цифрової освіти, де бібліотеки стали ключовими елементами, і до якої станом на січень 2022 року долучилося понад 2 000 бібліотек [2, с. 10]. За допомогою курсів на спеціальній платформі «Дія. Цифрова освіта» бібліотеки здійснюють навчання із цифрової грамотності для мешканців своїх громад, пропагують серед населення освітні серіали, які розвивають цифрові навички, та Цифрограм – загальнонаціональний тест з цифрової грамотності. Бібліотекарі допомагають своїм користувачам освоювати нові цифрові інструменти та здобувати нові знання і навички засобами інтернету, користуватися державними послугами на порталі та в застосунку Дія [2, с. 10].

В нинішніх умовах війни росії проти України життєво важливими для громадян і мешканців України стали питання безпеки, навички розрізнення фейків, дезінформації, фішингу, кібершахрайства. Тому все більше бібліотек долучаються до Мережі хабів цифрової освіти.

За даними Українського національного інформаційного агенства «Укрінформ», у 2023 р. в Україні на базі бібліотек створено вже майже 3500

хабів цифрової освіти, які надають освітні послуги в сфері діджитал-технологій. Як зазначається агенством, таку цифру повідомила пресслужба Міністерства цифрової трансформації у Telegram, де наголошувалось також про те, що «...Хаби цифрової освіти – це не лише місце, де можна почитати книги, тут вас навчать усіх необхідних діджитал-навичок». Мешканці громад отримали змогу в таких просторах навчитися користуватися комп'ютером та інтернетом, месенджерами та соцмережами, безпечно поводитися в мережі [3].

Отже, нині бібліотека – це не тільки культурний, інформаційний, а й освітній центр, що пропонує широкий спектр можливостей для навчання та самоосвіти.

Список використаних джерел

1. Інноваційні форми популяризації книги та читання в бібліотеках : метод. поради. Одеса, 2022. 8 с. URL: https://biblioteka.od.ua/wp-content/uploads/2022/02/Innovatsijni_formy_populyaryzatsii_knygy_ta_chytannya_v_bibliotekah.pdf.
2. Бруй О., Козицька Г., Мацієвська Г. та ін. Бібліотеки – Хаби цифрової освіти : практич. посіб. Проект підтримки Дія. Київ : ВГО УБА, 2023. 116 с. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/praktychnyy-posibnyk-biblioteky-khaby-tsyfrovoyi-osvity>.
3. В Україні діють майже 3500 хабів цифрової освіти в бібліотеках // УКІНФОРМ: сайт нац. інформ. агенства України. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3788091-v-ukraini-diut-majze-3500-habiv-cifrovoyi-osvity-v-bibliotekah.html>.

УДК 027.7:027.081:004.774(043.2)

**Олена ВЕРЕМЧУК,
Софія ГАСУЛЯК**

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ВЕБСАЙТ БІБЛІОТЕКИ ЗВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Сучасні українські бібліотеки змушені сьогодні вносити корективи в свою роботу й адаптовуватися до умов соціального дистанціювання, війни в Україні, щоб продовжувати забезпечувати потреби користувачів у доступі до інформації і суспільної комунікації.

Завдяки доступу до Інтернет бібліотека має більше можливостей для впровадження сучасних форм і методів інформаційного обслуговування, створення власного інформаційного простору та формування іміджу сучасної інформаційної установи. Електронні комунікації дозволяють залучати до бібліотеки більше користувачів, надавати їм якісні послуги, задовольняти їх інформаційні потреби.

В якості ефективного інструменту для бібліотечно-інформаційного обслуговування сучасними книгозбірнями використовується вебсайт, який є «візитною карткою бібліотеки та точкою доступу до її послуг» [1, с. 78]. Його успішному функціонуванню сприятиме змістовне наповнення, актуалізація та редагування усіх відомостей, періодичність оновлення матеріалів, розміщених на сайті, а також дотримання усіх відповідних вимог [1].

ЗМІСТ

Абельчакова Н. Особливості спілкування бібліотечного працівника і користувача бібліотеки	5
Білак О., Прокопович Л. Соціокультурна роль книги в публічному просторі Мукачівської міської центральної бібліотеки імені Олександра Духновича	7
Бузаші М., Веремчук О. Бібліотека як інформаційно-освітній центр	9
Веремчук О., Гасуляк С. Вебсайт бібліотеки ЗВО як інструмент інформаційного обслуговування користувачів	11
Веремчук О., Мещанінов А. Документний фонд як основа функціонування бібліотек	14
Веремчук О., Чмига В. Комплектування фондів бібліотек для дітей: проблеми надходження та вибуття	17
Гарапко В., Алмашій К. Використання нормативних документів ЮНЕСКО для етичного використання даних корінних народів штучним інтелектом	19
Гладиш С., Трачук Л. Архівування образотворчих документів	21
Головчук О. В. Історичний контекст бібліопсихології: психологічне сприйняття та значущість книги	23
Головчук О., Рубан О. Вплив книготерапії на емоційний інтелект читача	26
Гольча А., Прокопович Л. Стратегічні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні	28
Горпенюк М., Даниленко М. Сучасна бібліотека як поліфункціональний культурний комплекс	31
Гриценко І. Діджиталізація як основа діяльності сучасних бібліотек	33
Даниленко М. Бібліотерапія як один з методів психологічної реабілітації військових ...	36
Даниленко М., Федорук С. Цифровізація бібліотек та її соціокультурне значення	38
Демчина Л. Тенденції сучасного розвитку бібліотек ЗВО	40
Кампов Н. Становлення бібліотекознавства як науки.....	42
Качур О., Мовчан К. Бібліотерапія у вищій освіті: роль бібліотек	44
Купрунець М. Роль бібліотеки в соціалізації молоді з інвалідністю (з досвіду Рівненської обласної бібліотеки для молоді)	46
Лемак О. Українські письменники Закарпаття (20-30-ті рр. ХХ століття): роль бібліотечної педагогіки	49
Малець О., Малець Н., Бабинець М. Роль бібліотерапії в діяльності Союзу визволення України у роки Першої світової війни	51
Матвійчук О. Безпечне освітнє середовище у бібліотеці: огляд інформаційних ресурсів	54
Митничук Д., Постельжук О. Штучний інтелект на допомогу бібліотекарям	56
Мовчан К., Вишневська А. Бібліотека як платформа інтелектуального розвитку.....	58
Мовчан К., Власенко В. Бібліотека як освітній простір: розкриття можливостей для здобувачів вищої освіти	60
Мовчан К., Сабов А. Бібліотерапія в дошкільній педагогіці: перспективи та застосування	61
Моргун А. Мультимедійні засоби в бібліотечно-педагогічній діяльності: інтерактивність та відкриття нових можливостей для освіти та розвитку	63
Моргун А., Гусак Е.-О. Бібліотерапія як форма літературного лікування	66
Моргун А., Петрова А. Вплив читання на емоційний стан	69
Моргун А., Шершун Я. Психологічні аспекти читання та його вплив на розвиток особистості: роль бібліотек у підтримці психічного здоров'я людини	72

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>